

Propis studiranja psihologije i prava

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

www.islamqa.info

Prijevod:

Mirza Musić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿حكم دراسة علم النفس والقانون﴾

« باللغة البوسنية »

موقع الإسلام - سؤال وجواب

ترجمة:

مرزا موستش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Propis studiranja psihologije i prava

Pitanje:

Trenutno studiram psihologiju i pravo, te razmišljam o tome da dobijem diplomu u oblasti psihologije. Da li je dozvoljeno studirati psihologiju i pravo, i dobivanje diplome u te dvije oblasti? U slučaju da je dozvoljeno nadam se da će te mi priložiti dokaz za to uz odgovor koji budete dali.

Odgovor:

Zahvala pripada Allahu,

Te dvije nauke (psihologija i pravo) bave se nekim pitanjima na način koji se suprotstavlja islamskom šerijatu.¹ Ta stvar je razumljiva i logična; gledajući sa tog aspekta da je pravo kod nemuslimana nasuprot islamskom šerijatu, a nauka o psihologiji kod njih predstavlja nešto nasuprot ahlak², zuhdu,³ rekaiku,⁴ odgoju duše, lijepom vladanju i čišćenju srca, te shodno tome što oni koji se time bave ne ispoljavaju islam kao vjeru, bez obzira kom narodu pripadali i kojeg pravca bili, pa je logično da u njihovim zakonima i principima ponašanja nalazimo

¹ Šerijat, predstavlja vjerovodstvo zasnovano na Kur'anu i Sunnetu.

² Ahlak, predstavlja opšte ponašanje čovjeka u svim segmentima života.

³ Zuhd, predstavlja skromnost i asketizam u granicama Kur'ana i Sunneta.

⁴ Rekaik, predstavlja sve ono što je od poučnog govora i vjerskih propisa koji raznježi i omekša srce.

nešto što nije u skladu sa Allahovim šerijatom kojim je On zadovoljan za Svoje robove. Oni do te principe izvode iz svojih eksperimenata, ili razmišljanja, ili ukusa, ili običaja, ili nečeg drugog što sebi postave kao sistem po kojem izvode svoje zaključke.

Pa ako je stvar takva kao što smo naveli, onda studiranje ove dvije nauke i sličnih njima kao što su filozofija ili neislamska ekonomija, nije dozvoljeno muslimanu da bi se njima okoristio u svim aspektima,⁵ ili da bi bio ubijeđen u zabludu koju uči i da radi po njoj, ili da bi to uzeo kao vjeru i zakon kojeg slijedi, jer apsolutna sreća je u slijedeđu upute i svjetla sa kojima je došao Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem. Rekao je Uzvišeni Allah: ***O ljudi, dokaz vam je već stigao od Gospodara vašeg i Mi vam objavljujemo jasnu Svjetlost.***⁶

I rekao je Uzvišeni: ***A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna.***⁷

I rekao je Uzvišeni: ***Reci: „O ljudi, Istina vam dolazi od Gospodara vašeg, i onaj koji se uputi pravim putem – uputio se za svoje dobro, a onaj ko krene stranputicom, krenuo je na svoju štetu, a ja nisam zadužen da vas čuvam.“***⁸

⁵ Tj. bez ograničavanja tog okorištavanja tako da se izbacii negativno a ostavi pozitivno. (op. rev.)

⁶ Sura en-Nisa 174.

⁷ Sura el-Maide 15.

⁸ Sura Junus 108.

Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, zabranio je muslimanima da gledaju u svete knjige jevreja i kršćana i drugih, i rasrdio se kada je u Omerovoj, radijallahu ‘anhu, ruci vidio jevrejsku knjigu.⁹ Imam Ahmed bilježi u svom *Musnedu* da je Omer ibn el-Hattab došao kod Vjerovjesnika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, s knjigom koju je nabavio od nekih od sljedbenika Knjige, pa ju je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, pročitao,¹⁰ a zatim se rasrdio i rekao: „**Zar ste zbunjeni po pitanju šerijata, o sine Hattabov? Tako mi Onog u Čijoj je ruci moja duša, došao sam vam s njim bijelim i čistim. Nemojte ih ništa pitati, pa da vas obavijeste o nečemu što je istina, a da vi to (iz neznanja da je to istina) zanegirate, ili da vam prenesu neku laž, pa da je smatrate istinom! Tako mi Onog u čijoj je ruci moja duša, da je Musa živ nebi imao izbora osim da me slijedi.**“¹¹

Zabrana izučavanja i studiranja ovih nauka je još veća ako onaj koji to želi ne bi bio upućen u ono što je u njima od zla,¹² te ako nije sposoban da to zlo odvoji od onoga što je korisno u tim naukama. U tom slučaju bi bilo neizbježno da ga zadesi nešto od lošeg koje je u njima,

⁹ Omer, neka je Allah s njim zadovoljan, je imao u ruci stranicu Tivrata.

¹⁰ Allahov poslanik, neka je na njega Allahov salavat i selam, je bio nepismen, pa kada se kaže da je nešto pročitao misli se da je naredio nekom od prisutnih da mu to pročita, a Allah najbolje zna.

¹¹ El-Albani ga je u djelu el-*Irva*, 6/34, ocijenio kao hadis s dobrim lancem prenosilaca.

¹² Zabluda i neistine.

kao što smo svjedoci toga kod mnogih muslimana koji su studirali te nauke u protekla dva stoljeća, oni koji su bili nazivani svjetlim¹³ predvodnicima u arapskom svijetu, ali su bili zavedeni i postali su uzrokom odstranjivanja šerijata iz zakonodavstva u muslimanskim zemljama, da bi na njegovo mjesto stavili rimski i francuski zakon.

Pokušali su i trudili se da ukorijene zapadno razmišljanje u islamskom društvu kroz sve pore života, dok su muslimane koji se pridržavaju vjere obilježili kao nazadne, zaostale, tvrdolinijaše, fundamentaliste i negativce, a svi ovi nazivi su proizašli upravo iz evropskih krajeva.

Međutim, ako bi musliman imao jaku zaleđinu¹⁴ u akidi¹⁵ i razumu, tako da nema straha za slične njemu ako bi studirali te nauke da će potpasti u neku od sumnji ili stranputica koje se nalaze u tim naukama; u tom slučaju bi mu bilo dozvoljeno da ih studira. Štaviše, možda je čak nekom od pojedinaca obaveza da ih izučava; kako bi se upoznao s novim dostignućima kod nemuslimana od teorija, ideja i filozofije, te da bi bio u stanju odgovoriti na njih i upozoriti na ono što je neispravno u njima ako bi prodrle u muslimanske zemlje iza plašta odgoja, umjetnosti, kulture, sistema školovanja, ekonomije, sociologije, zakonodavnog sistema i birokratije.

Ova obaveza bi bila još izraženija ako bi bila pod pokroviteljstvom nekog od nadređenih muslimana koji

¹³ Obećavajućim.

¹⁴ Tj. da poznaje osnove kao i mnoge sporedne stvari.

¹⁵ Akida je nauka koja izučava islamsko vjerovanje.

želi dobro svom ummetu, kao što je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, naredio Zejd ibn Sabitu da nauči jevrejski jezik.

Zbog toga je El-Buhari dao naziv jednom od poglavlja u svom *Sahihu*: „Poglavlje o prevođenju vladarima i da li je dozvoljeno imati jednog prevodioca.“

Haridžetu ibn Zejd ibn Sabit prenosi od Zejda ibn Sabita da mu je Vjerovjesnik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, naredio da nauči jevrejski jezik,¹⁶ tako da je pisao Vjerovjesniku, sallallahu ‘alejhi ve sellem, pisma koja bi im on slao, a takođe bi njemu čitao pisma koja bi oni slali.¹⁷

Slično pitanje postavljeno je Stalnoj komisiji za fetve, pa su dali sljedeći odgovor: „Nije dozvoljeno studirati ljudske zakone¹⁸ da bi ih sprovodili u praksu, sve dok se razlikuju od Allahova šerijata, dok ih je dozvoljeno studirati i izučavati s ciljem pojašnjenja zamki¹⁹ koje se nalaze u njima i onog što vodi ka stranputici sa puta istine, te da bi se ukazalo na pravdu, ispravnost i dobrobit islama, kao i na to da je islam apsolutno dovoljan za ispunjenje onoga što je dobro za ljude. Muslimanu nije dozvoljeno da izučava filozofiju,

¹⁶ Misli se na čitanje i pisanje tog jezika, kao i na njegovo razumijevanje.

¹⁷ Bilježi ga et-Tirmizi pod br.2639, i ocijenio ga je vjerodostojnim, kao što ga je ocijenio vjerodostojnim takođe i el-Albani u djelu el-Miškat pod br.4659.

¹⁸ Zakoni koje je izmislio čovjek i koji nije zasnovan na šerijatu Uzvišenog Allaha.

¹⁹ Spletki i zabluda.

pravo i tome slično ako ne bi bio u stanju raspoznati ono što je korisno od onog što je beskorisno u tim naukama, strahujući da ne bi zapao u iskušenje i zabludu skrenuvši sa pravoga puta.

Dozvoljeno njihovo izučavanje onome ko je sposoban razlučiti te stvari, ali tek nakon izučavanja Kur'ana i Sunneta, da bi mogao raspoznati ono što je nevaljalo od onog što je dobro u tome, te da bi se uzdigla istina a srušila laž, sve dok ga to izučavanje ne bi ometalo od nečega što mu je šerijatski gledano preče da proučava.

Iz navedenog zaključujemo da nije dozvoljeno neograničeno i slobodno izučavanje tih nauka u obrazovnim institucijama i institutima, nego će to činiti samo oni koji su spremni za to,²⁰ da bi ispunili tu islamsku obavezu potpomaganja istine i rušenja zablude.²¹

Zato savjetujem plemenitog brata da sagleda svoje stanje: da li se pri njemu nalaze uslovi na koje smo ukazali, kao što su potrebno znanje iz oblasti ispravne akide, te čvrstina na njoj, zatim razum kojim bi mogao raspoznati istinu od neistine, te sposobnost da odagna sve šubhe²² i stranputice shodno ispravnim dokazima potpomažući time islam. Ako bi uvidio da pri sebi posjeduje navedeno onda mu je dozvoljeno da pristupi studiranju ove dvije nauke, nakon što će obaviti istiharu

²⁰ Tj. shodno gorespomenutih uslovima.

²¹ Fetve Stalne komisije (14/232-233)

²² Šubha, predstavlja sve ono od sumnji koje se ubace u vjeru da bi zavele njene sljedbenike sa pravog puta.

namaz²³ Uzvišenom Allahu. Ukoliko ne ispunjava spomenute uslove,²⁴ onda mu je preče da ostavi to studiranje posvetivši se nekoj od nauka koja je vezana striktno za ovosvjetske znanosti.

Takođe, treba znati da svako onaj koji ostavi nešto Allaha radi, Allah mu to zamijeni boljim od toga.

Allaha molimo da te pomogne i da te uputi na ono što će ti koristiti u tvojoj vjeri i tvom životu na dunjaluku.

Allah najbolje zna.

Islam: Pitanje i odgovor.

²³ Istihara namaz se klanja u situaciji kada musliman ne može da se opredijeli (dvoumi se) za jednu od više raspoloživih mogućnosti, koje su po islamu dozvoljene, a želi znati koja je od njih za njega najbolja i za ovaj i za onaj svijet.

²⁴ Tj., ako ne ispunjava navedene uslove.